

Sygn. akt IV CSK 585/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa Z. K.
przeciwko B. C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 13 marca 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach może zostać oparte rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powód Z. K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przeciwko B. C. o zapłatę.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c. Zdaniem skarżącego za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawiają: a) występowanie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego ustalenia kryteriów, jakie należy brać pod uwagę przy ocenie materialnoprawnej istnienia, konstrukcji i istoty spółki cichej; b) naruszenie art. 405 k.c. poprzez jego niezastosowanie i pominięcie kwestii bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej kosztem powoda wynikającego z zaoszczędzenia koniecznego wydatku; c) oczywista zasadność skargi kasacyjnej związana głównie z nieważnością postępowania z powodu pozbawienia powoda możliwości swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.), jak również z naruszeniem przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania wskazanych w zarzutach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić z przez jego sformułowanie

z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSCN 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.; z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, niepubl.).

Skarżący nie wykazał powołanej we wniosku przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie sprecyzował zagadnienia prawnego, sformułował jedynie otwarte pytanie, na które odpowiedź zależy od konkretnych okoliczności faktycznych. Z pytaniem tym nie łączy także żadnej normy prawnej.

Wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania naruszenie art. 405 k.c. nie odnosi się do żadnej z określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wbrew przekonaniu skarżącego powołane naruszenie nie może stanowić okoliczności przemawiającej na rzecz przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nieważność postępowania stanowi odrębną i samodzielną przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., bierze pod rozagę nieważność postępowania z urzędu, a gdy skarżący podniósł zarzut nieważności, jest ona badana niezależnie od tego, czy zarzut ten został należycie i przekonująco uzasadniony (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2010 r. III CKN 416/98, OSCN 2000, nr 12, poz. 220). Kontrola kasacyjna, której dokonuje Sąd Najwyższy, obejmuje orzeczenia sądu drugiej instancji, zatem zarzut nieważności postępowania jako przesłanka uzasadniająca przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podlega ocenie wyłącznie w kontekście postępowania przed sądem drugiej instancji.

Skarżący wskazuje, iż nieważność postępowania wystąpiła w wyniku pozbawienia go możliwości obrony swych praw na skutek nieuwzględnienia przez

Sąd drugiej instancji wniosku o odroczenie rozprawy apelacyjnej z powodu choroby powoda udokumentowanej zaświadczeniem lekarskim. Zwrócić należy uwagę, że skarżący w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji był reprezentowany przez pełnomocnika procesowego. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, pozbawienie strony możliwości obrony swych praw skutkujące nieważnością postępowania następuje tylko wówczas, gdy w postępowaniu sądowym pozbawiono stronę, wbrew jej woli, całkowitej możliwości podejmowania czynności procesowych zmierzających do ochrony jej praw; podkreśla się, że, nieważność postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c. zachodzi, gdy strona lub jej pełnomocnik na skutek uchybień sądu nie brała udziału w postępowaniu lub w jego istotnej części (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego (wraz z powołanym w nich orzecznictwem): z dnia 27 maja 1999 r., II CKN 318/98, niepubl.; z dnia 7 lutego 2013 r., II CZK 325/12, niepubl.; także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2015 r., IV CZK 101/15, niepubl.). Wobec powyższego brak podstaw do przyjęcia, iż w niniejszej sprawie doszło do nieważności postępowania spowodowanej pozbawieniem powoda możliwości obrony jego praw.

Przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej jako przesłankę wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżący powinien w oddzielnym wywodzie prawnym wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, tj. oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, bez potrzeby głębszej analizy oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w Sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl.; z dnia 20 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2012 r., III CSK 121/12, niepubl.; z dnia 4 grudnia 2012 r., I CSK 302/12, niepubl.; z dnia 11 marca 2014 r., III SK 65/11, niepubl.).

Skarżący nie wykazał oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu powyżej wskazanym, zwłaszcza jeśli uwzględnić fakt, że skarżący upatruje oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w nieważności postępowania, a ta, jak wykazano, nie zachodziła w niniejszej sprawie. Uzasadnienia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie może zastąpić odesłanie do uzasadnienia

podstaw skargi kasacyjnej zwłaszcza, iż jedną z nich jest niedopuszczalny zarzut dotyczący naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

aw